

## Sisällysluettelo

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS .....	2
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY .....	3
3. KAUPUNGIN STRATEGISET TAVOITTEET .....	4
4. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI .....	5
5. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	9
5.1. Kaupunginhallitus.....	9
5.2. Sivistyspalveluiden lautakunta .....	12
5.3. Teknisten palveluiden lautakunta.....	15
6. INVESTOINNIT.....	17
7. KUNTAKONSERNI .....	17
8. HENKILÖSTÖ.....	20
9. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIHAVAINNOILLE TEHDYT TOIMENPITEET .....	22

## 1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta on aloittanut tehtävässään 27.9.2021 mikä on tarjonnut näköalapaikan seurata Kaupungin toimintaa. Johtavien viranhaltijoiden ja muun henkilö kunnan tarkastuslautakunnalle antamat selonteot ovat olleet perusteellisia ja selkeitä. Vuonna 2021 painopistealueena ovat olleet sivistyspalvelut sekä henkilöstö ja työhyvinvointi. Tarkastuslautakunta on kokoontunut 9 kertaa.

Tarkastuslautakunta kävi vierailulla 21.2.2022 kaupungin kirjastolla ja tutustui sen tiloihin ja toimintaan. Toiminta nykyisissä tiloissa todettiin haasteelliseksi.

Ikääntyvien määrä on kovassa kasvussa ja kansallisessa vertailussa korkealla tasolla. Tarve sopiville vuokra-asunnoille erityisesti taajamassa kasvaa. Tulevaisuudessa tarjonnassa on tärkeää huomioida esteettömyys ja ikääntyvien erityistarpeet.

Kaupunkistrategiaa ja talousarviota laadittaessa on tärkeää, että toiminnalliset tavoitteet jalkautetaan myös henkilöstötasolle.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaupungin it-ratkaisut palvelevat kokonaisvaltaisesti sekä lähi- että etätyöskentelyä. Esimerkiksi kokoustilojen laitteiston toimivuudesta tulisi varmistua niin, että myös etäkokouksissa voidaan varmistaa kuntalain 99 §:n toteutuminen

Yhteistyö tarkastuslautakunnassa on toiminut hyvin, josta kiitos kaikille lautakunnan jäsenille ja sihteerille.

Raimo Märsylä  
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

## 2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päättävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kaupungin ja sen tytäryhteisöjen yhteensovittamisesta. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävistä on määräykset Kannuksen kaupungin hallintosäännön 63–65 §:ssä.

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksessaan 5.8.2021 § 126 tarkastuslautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Raimo Märsylä, pj.	Matti Puranen
Sanna-Kaisa Göös, vpj.	Riitta Lahtinen
Irmeli Annanolli	Marko Koivumaa
Esa Erkkilä	Vilpas Jylhä
Kari Haavisto	Aila Niemonen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut yhdeksän kertaa. Tilintarkastaja on osallistunut kolmeen kokoukseen. Pöytäkirjanpitäjänä on toiminut Marju Erkkilä.

Tilintarkastuksesta vastaa KPMG Oy Ab. Vastuullisena tilintarkastajana on JHT, KHT Elina Pesonen.

### Työskentely

Vuosittain laaditaan ohjeellinen työohjelma, jota päivitetään vuoden kuluessa, mikäli esiin tulee asiakokonaisuuksia, joihin tarkastuslautakunta katsoo olevan aiheellista syventyä tarkemmin.

Tarkastuslautakunta on vahvistanut toimikautensa kullekin vuodelle tarkastuksen painopistealueet. **Vuonna 2021 painopistealueena ovat olleet sivistyspalvelut sekä henkilöstö ja työhyvinvointi.**

Arviointi perustuu valtuuston hyväksymään vuoden 2021 talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, osavuosisiraportteihin, tilintarkastajan suullisiin ja kirjallisiin raportteihin, tilintarkastuskertomukseen, toimielinten pöytäkirjoihin sekä henkilöstöraporttiin.

Jokaisessa tarkastuslautakunnan kokouksessa on käyty läpi jäsenten tekemät havainnot toimielinten pöytäkirjoista. Arvioinnin suorittamiseksi vuoden aikana on kuultu seuraavia asiantuntijoita:

- vs. sivistystoimenjohtaja
- henkilöstöpäällikkö
- tekninen johtaja
- työpäällikkö
- kaupunginjohtaja
- talous- ja hallintojohtaja
- YritysKannus Oy:n vt. toimitusjohtaja
- YritysKannus Oy:n yritysasiainmies
- varhaiskasvatuspäällikkö
- hyvinvointipäällikkö
- Kannuksen kaukolämpö Oy:n toimitusjohtaja

Tarkastuslautakunta on käynyt vierailulla kaupungin kirjastolla ja tutustunut sen tiloihin ja toimintaan.

### 3. KAUPUNGIN STRATEGISET TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2017 strategian vuosille 2018–2025. Strategista toteutumista seurataan huhtikuun ja syyskuun lopun osavuosi-katsauksissa sekä toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta arvioi osaltaan strategian toteutumista.

Kannuksen kaupungin strategiassa 2018–2025 esitetään seuraavat visiot Kannuksen kehityksestä:

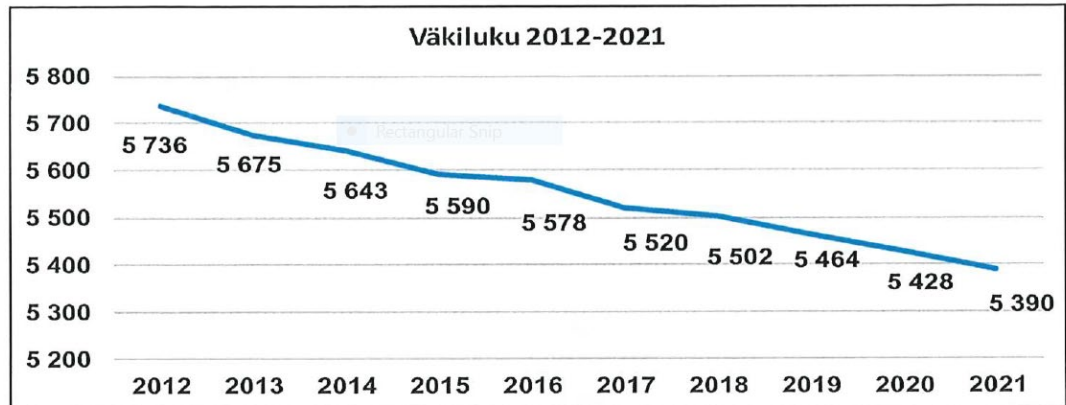
- Kannus on dynaaminen ja vetovoimainen palvelukaupunki, jonka talous kunnossa ja tasapainoinen
- Kannus on turvallinen paikka asua ja täällä on siisti ja puhdas ympäristö
- Elinvoimaisen ja hyvinvoivan Kannuksen ydinasioita ovat sopuisa ja toisia kunnioittava ilmapiiri sekä monipuolisen elinkeinoelämän luoma positiivinen imago.

Erikseen strategiassa todetaan, että seuraavia asioita arvostetaan: talous, turvallisuus, ympäristön hyvinvointi, positiivisuus, avoimuus ja suvaitsevaisuus.

Strategian painopisteitä ovat:

- Kannus on kehittyvä, viihtyisä ja vetovoimainen
- Kannus on avoin ja myönteinen yhteisöllisyyden ja yhteistyön kaupunki, jossa on toimivat palvelut
- Kannuksen talous on kunnossa

Kannuksen kaupungin väkiluku on ollut laskeva viimeiset kymmenen vuotta. Asukasmäärä on vähentynyt 6 % eli 346 henkilöä. Väkiluvun kehityksen trendi ollut laskeva koko alueella lukuun ottamatta Kokkolan kaupunkia.



**Tarkastuslautakunnan arvio:**

*Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin strategian ja talouden seuranta on tiivistä ja että strategian toteutumista arvioidaan säännöllisesti.*

*Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että sekä kaupunki-strategian että talousarvion toiminnalliset tavoitteet jalkautetaan myös henkilöstötasolle.*

*Tarkastuslautakunta toteaa, että ikääntyvien määrä on kovassa kasvussa ja kansallisessa vertailussa korkealla tasolla. Tarve sopiville vuokra-asunnoille erityisesti taajamassa kasvaa. Tulevaisuudessa tarjonnassa on tärkeää huomioida esteettömyys ja ikääntyvien erityistarpeet.*

**4. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI**

Kannuksen kaupungin taloudellista asemaa voidaan kuvata sekä kaupungin että kaupunkikonsernin näkökulmasta seuraavaan taulukkoon otettujen keskeisten tulos- ja rahoituslaskelman ja taseen tunnuslukujen avulla.

**TALouden TUNNUSLUKUJA 2021**

	<b>Kaupunki</b>	<b>Konserni</b>
Toimintatuotot/toimintakulut %	8,5	-48,3
Vuosikate/poistot %	131,9	-69,2
Vuosikate/asukas €	285,16	435
Investointien tulorahoitus %	-87	57
Kassan riittävyys, pv	8	35
Omavaraisuusaste %	48,8	38
Suhteellinen velkaantuneisuus %	41,13	61
Kertynyt yli/alijäämä/asukas €	1 078	2 461
Lainat ja vuokravastuut/asukas €	2 678	5 365

Vuoden 2021 tilinpäätös on ylijäämäinen 473.172,05 euroa (2020: 1.362.761,08 euroa). Vuosikate laski 2.492.526 eurosta 1.535.672 euroon. Talousarvio oli alun perin laadittu nollatulokseen ja vielä joulukuussa 2021 vahvistetun lisätalousarvion myötä arvioitiin 256.000 alijäämäiseksi. Syksyn osavuosikatsauksen perusteella ennustettiin n. 500.000 tuhannen euron alijäämäistä tilinpäätöstä. Tilinpäätöksen ylijäämä ylitti talousarvion lopulta 729.172 euroa johtuen pääosin Soiten kustannusten jäätyä noin 600.000 euroa arvioitua pienemmäksi ja verotulot 986.000 tuhannen euron talousarvion muutoksen jälkeenkin ylittivät noin 263.000 eurolla. Valtionosuudet jäivät edellisvuodesta pienemmäksi ja toteuma oli alkuperäisen talousarvion mukainen. Kaupungin taseessa on ylijäämän kirjauksen jälkeen ylijäämää n. 5,8 miljoonaa euroa. Talouden tasapainottamisvelvoitetta ei ole.

Kannuksen kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2021 oli 21,50 %.

**Verotulot** nousivat edellisvuodesta 3 % eli n. 671.000 euroa. Verotulojen muutos verolajeittain oli seuraava:

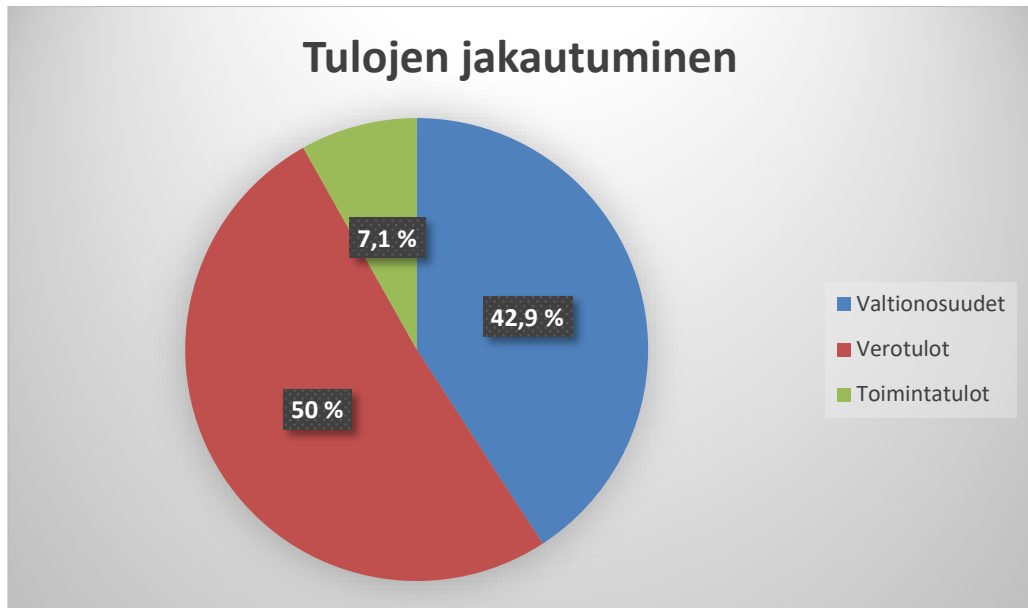
1 000 €	TP 2021	TP 2020	Muutos €	Muutos %
Tulovero	16 563	16 616	-53	0 %
Yhteisövero	1 620	1 092	529	48 %
Kiinteistövero	1 834	1 639	195	12 %
<b>Yhteensä</b>	<b>20 017</b>	<b>19 346</b>	<b>671</b>	<b>3 %</b>

Merkittävänä eränä yhteisöverotulot kasvoivat 48 % n. 529.000 euroa. Yhteisöverojen kasvu selittyy kunnan jako-osuuden korotuksesta, joka on osin tilapäistä ja kohdistuu aikaisempien vuosien verotukseen. Vuoden 2022 arvioidaan näin ollen toteutuvan n. 500.000 euroa pienempänä. Kiinteistöverotulojen kasvuun on vaikuttanut rakenteilla olevien tuulivoimaloiden kiinteistöverot, jotka määräytyvät valmistusasteen perusteella.

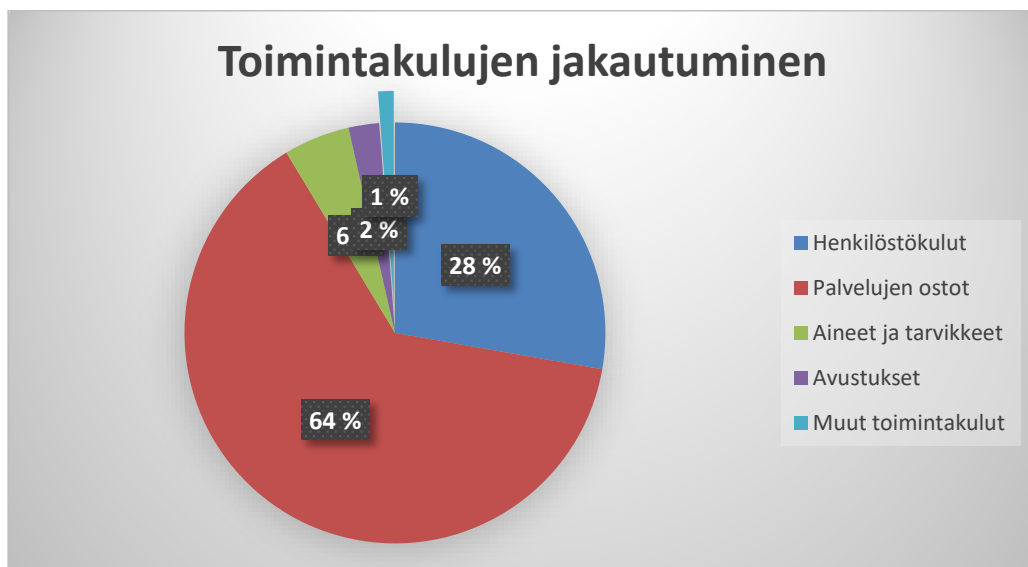
**Valtionosuudet** olivat 16.023.518 euroa ja ne laskivat edellisvuodesta 589.709 euroa eli 3,5 %.

1 000 €	TP 2021	TP 2020	Muutos €	Muutos %
Peruspalvelut	8 557	9 836	-829	-9 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 462	4 358	104	2 %
Opetus- ja kulttuuritoimi	62	-28	90	-321 %
Verotulomenetyksen kompensatio	2 943	2 897	46	1,6 %
<b>Yhteensä</b>	<b>16 024</b>	<b>16 613</b>	<b>-589</b>	<b>-3,5 %</b>

**Ulkoisten toimintatuottojen** määrä oli n. 3,2 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisvuodesta 443.290 euroa (16 %).



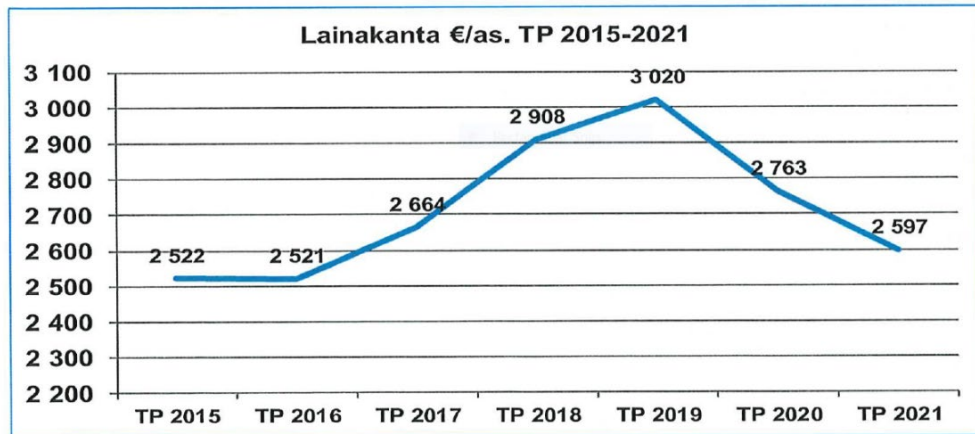
**Ulkoiset toimintakulut** olivat noin 37,8 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisvuodesta 1.534.861 euroa eli 4, %. Toimintakulut kasvoivat etenkin henkilöstömenoissa varhaiskasvatuksen ja opetuksen tulosalueilla palvelutarpeen lisääntymisen johdosta. Henkilöstökulut kasvoivat myös elinvoimapalvelujen tulosalueella johtuen työllisyyden kuntakokeilun aloittamisesta, työllisyyskoordinaattorin palkkaamisesta sekä nuorisotyön siirtämisestä sivistystoimesta elinvoimapalvelujen alle. Tilaajapalveluihin sisältyvän Soiten osuus palvelujen ostoista on n. 200.000 euroa. Avustukset nousivat kotihoidon tuen kuntalisän käyttöönoton johdosta. Sivistyspalvelujen toimintakulujen kasvuun on vaikuttanut hanketoiminnan lisääntyminen. Teknisten palveluiden osalta rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelujen, it-palvelujen menot sekä vuokrat ovat kasvaneet.



Vuosikate muodostui positiiviseksi ollen 1.535.672 euroa. Vuosikate laski edellisvuodesta 956.854 euroa. Positiivinen vuosikate tarkoittaa sitä, että tulorahoitus riittää kattamaan kaikki toiminta- ja rahoituskulut ja sillä voidaan rahoittaa myös investointeja ja lainanlyhennyksiä. Vuosikate riitti kattamaan 1,17 miljoonan euron suuruiset suunnitelmapoistot.

Kertomusvuonna vuosikate oli poistoista 131,9 % (ed. vuonna 202,6 %). Kun tunnusluvun arvo on 100 % katsotaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä.

Kaupungin lainakanta 31.12.2021 oli 14 milj. euroa. Asukasta kohti laskettuna lainaa oli 2.597 euroa, joka on kansallista keskiarvoa matalampi. Trendi on ollut laskeva vuodesta 2019.



Omavaraisuusaste nousi edellisestä vuodesta ollen nyt 48,8 % (ed. vuonna 45,5 %). Terveen talouden raja-arvona pidetään 70 % omavaraisuutta. Alle 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

#### **Tarkastuslautakunnan arvio**

*Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että talouden seuranta pyrittiin tiivistämään, jotta muuttuviin tilanteisiin voidaan reagoida tarvittaessa nopeastikin. Mikäli talousarvion ylittäviä kuluja on tiedossa, tulee lisätalousarviolle hankkia hyväksyntä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen kulujen kertymistä.*



## 5. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

### 5.1. Kaupunginhallitus

#### Kaupunginhallitus

Strateginen tavoite	Toteutuminen
Tuemme monipuolisen elinkeinotoiminnan kehittymistä	Keskustan kehittämissuunnitelmaa on viety eteenpäin.
Tuemme monipuolisen elinkeinotoiminnan kehittymistä.	Toteutunut.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on palveluidemme tärkein voimavara	Henkilöstöpoliittisen ohjelman päivittäminen on kesken.
Kehitämme palveluita yhteistyössä alueellisten ja paikallisten sidosryhmien kanssa	Toteutunut.
Varmistamme talouden tasapainon pitkäjänteisellä kehittämistyöllä	Toteutunut.
Kehitämme palvelurakennetta ja tuotantotapoja taloudellisten edellytysten mukaan	Toteutunut.

#### **Tarkastuslautakunnan arvio**

*Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota Kannuksen kaupungin henkilöstöpolitiikkaan ja että sen painoarvo huomioidaan myös kaupunkistrategian toteutuksessa.*

*Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että sisäisen valvonnan ja hallinnon säännöt ja ohjeet pidetään ajan tasalla ja päivitetään säännöllisesti.*

### Hallintopalvelut

Tavoite	Toteutuminen
Toimivat ja tehokkaat talous- ja henkilöstöhallintopalvelut.	Toteutunut.
Tiedolla johtamisen kehittäminen, talous- ja henkilöstöhallinnon raportoinnin parantaminen.	Toteutunut.
Tiedolla johtamisen kehittäminen, tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano.	Osittain toteutunut.
Hallinto- ja toimistopalveluiden kehittäminen.	Toteutunut.
Työhyvinvoinnin kehittäminen.	Toteutunut.

#### **Tarkastuslautakunnan arvio**

*Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kaupungin it-ratkaisut palvelevat kokonaisvaltaisesti sekä lähi- että etätyöskentelyä. Esimerkiksi kokoustilojen laitteiston toimivuudesta tulisi varmistua niin, että myös etäkokouksissa voidaan varmistaa kuntalain 99 §:n toteutuminen.*

### Elinvoimapalvelut

Työttömyysprosentti (vuosikeskiarvo) on vuoden 2021 osalta 7,8 kun edellisen vuoden työttömyysprosentti oli 9,7. Kannuksen työttömyysaste on matalampi kuin Keski-Pohjanmaalla ja Suomessa keskimäärin.

Perustettujen yritysten lukumäärässä saavutettiin miltei tavoitemäärä 30, kun uusien yritysten toetuma oli 29. Vuonna 2020 perustettiin 22 yritystä. Keskeisten tunnuslukujen valossa tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Yritysneuvonnan yhteydenottojen määrä 200 toteutui talousarvion mukaisesti, mutta määrä laski merkittävästi edellisvuoden toteumasta 324. Tosin vuonna 2020 yritysneuvonnassa 47 % kaikista kontakteista liittyi koronaneuvontaan.

Tavoite	Toteutuminen
Tapahtumilla ja markkinoinnilla veto-voimaa ja liikettä yrityselämään.	Toteutunut.
Liikekeskustojen kehittäminen.	Kesken.
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen sekä kasvu- ja kehittämistoiminnan tukeminen.	Toteutunut.
Lakisääteisten maatalous- ja viranomaistehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi.	Toteutunut.
Työllistämisen tukitoimien kehittäminen.	Toteutunut.

#### Tarkastuslautakunnan arvio:

*Tarkastuslautakunta toivoo edelleen aktiivisempaa hanketoimintaa ja yhteistyötä kaupungin ja yritysten kanssa elinvoiman kehittämiseksi ja työpaikkojen luomiseksi. Kiinnitämme huomioita korkeakouluverkostojen vähäiseen näkyvyyteen elinkeinoelämän ja kaupungin toiminnassa.*

*Elinkeinopalvelujen toimialan tavoitteiden toteutumisen mittarina on yrityskontaktien määrä. Tarkastuslautakunta näkee, että myös laadullisen mittarin käyttämiselle olisi aihetta. Yritysneuvonnan lähtökohtana tulisi olla yritysten ”yksilöllisten” tarpeiden huomioiminen palveluissa.*

*Tarkastuslautakunta toteaa, että työllistämisen tukitoimien osalta toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, mutta toimenpiteiden vaikutukset eivät näy vielä työllistettyjen määrässä ja työmarkkinatuen kuntaosuuden toteumassa. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota työmarkkinatuen kuntaosuuden tasoon ja siihen, että työllistettyjen määrä ei ole kasvanut.*

### Tilaaiapalvelut

Soiten kustannukset kasvoivat 1.568.207,00 euroa eli 8 %. Kustannukset kasvoivat eniten erikoissairaanhoidossa sekä hoito- ja hoivapalveluissa. Soiten lisälasku oli 987.162,00 euroa. Kannuksen sotekustannukset vuoden lopussa olivat 3.703 euroa/asukas, kun Keski-Pohjanmaalla keskimääräinen luku on hieman alhaisempi 3.654 euroa/asukas. Soiten kustannuksiin myönnettiin vuoden lopulla vielä 938.000,00 euron lisämääräraha.

Tavoite	Toteutuminen
Talouden hallinta, talouden raportointi kuukausittain.	Toteutunut.
Talouden hallinta, sotekustannukset alle maan keskiarvon.	Ei toteutunut.
Soiten talousarviokirja.	Toteutunut
Laadukkaiden lähipalvelujen turvaaminen.	Toteutunut.
Toimivat ja tarvetta vastaavat eläinlääkäripalvelut.	Toteutunut.

### **5.2. Sivistyspalveluiden lautakunta**

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova sivistyspalveluiden lautakunnan toimintakulumääräraha pysyi lisätalousarvion jälkeen budjetissa.

Tavoite	Toteutuminen
Palvelumme ovat saavutettavia ja houkuttelevia, hankerahoituksen hyödyntäminen palveluiden ja yhteistyön kehittämisessä.	Toteutunut
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on palveluidemme tärkein voimavara.	Kesken.
Teemme oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja investointeja	Osittain toteutunut, jatkuu kaudella 2022.

### Varhaiskasvatuspalvelut

<b>Tavoite</b>	<b>Toteutuminen</b>
Alennetut asiakasmaksut käytännössä.	Toteutunut
Varhaiskasvatustilain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukainen laadukas kasvatus ja opetus.	Toteutunut
Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki.	Toteutunut
Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyö.	Toteutunut.
Varhaiskasvatusjärjestelyt, tilaratkaisut ja Raasakan rakennussuunnittelu.	Osittain toteutunut, jatkuu kaudella 2022.

### Opetuspalvelut

Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki.	Toteutunut.
Osallisuus ja vaikuttaminen.	Toteutunut.
Kodin ja koulun yhteistyö.	Toteutunut.
Opetusjärjestelyt.	Osittain toteutunut, Raasakan koulun rakennussuunnittelu on alkanut.

### Vapaa-ajan palvelut

Tavoite	Toteutuminen
Parantaa tietoa Kannuksessa olevista tapahtumista.	Toteutunut.
Kuntalaisten hyvinvoinnin mahdollistaminen.	Toteutunut koronatilanteeseen nähden.
Uuden mallin mukainen yhteistointamalli, vapaa-ajan toiminta ja tarvittavat rekrytoinnit.	Toteutunut.
Saavutettavat palvelut.	Kesken.
Uuden mallin mukainen yhteistointamalli, nuorisovaltuusto.	Toteutunut.

#### **Tarkastuslautakunnan arvio:**

*Sivistyspuolella on hyödynnetty hyvin hankkeita rahoitusvälineenä. Hanke-  
rahoituksella on saatu lisäresurssia käytännön työhön.*

*Tarkastuslautakunta on tyytyväinen työntekijöiden ja esimiesten jaksamisen panostamisen eteen tehtyihin toimenpiteisiin kuten työterveyshuollon palveluntarjonnan lisäämiseen ja ePassin käyttöönoton ja palveluntarjonnan lisäämiseen. Etua on käytetty korkealla prosentilla paikallisiin palveluihin.*

*Henkilöstöpoliittisen ohjelman päivittäminen on kesken. Tarkastuslautakunta kiinnittää erityisesti huomiota henkilöstöpoliittisen ohjelman toteutuksessa henkilöstön osallistamista organisaation joka tasolla.*

*Tarkastuslautakunta on käynyt keväällä 2022 tutustumassa kaupunginkirjaston tiloihin ja toimintaan sekä saanut henkilökunnalta kirjallisen selvityksen liittyen kirjaston sisäilmaan ja tilojen soveltuvuuteen nykyaikaiseen kirjastotoimintaan. Saadun selvityksen mukaan tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan nykyisen tilan soveltuvuudesta sekä henkilökunnan että asiakkaiden näkökulmasta.*

### 5.3. Teknisten palveluiden lautakunta

Valtuustoon nähden sitova teknisten palveluiden lautakunnan toimintakuluihin varattu määräraha alittui 122.973 eurolla. Merkittävin talousarvion alittava erä oli palvelujen ostot, joka alittui 119.485 eurolla toteuman olleen 93 % talousarviosta. Teknisten palvelujen osalta sekä toimintatuottojen että toimintakulujen toteuma kokonaisuudessaan pysyi budjetissa. Maksutuotot ylittyivät lisätalousarvion jälkeenkin, tuet ja avustukset toteutuivat 227 %.

Tavoite	Toteutuminen
Ympäristömme ja asuinalueidemme viihtyisyys houkuttelee uusia asukkaita.	Toteutunut.
Teemme oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja investointeja.	Toteutunut.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on palveluidemme tärkein voimavara.	Kesken.

#### Kiinteistö- ja huoltopalvelut:

Tavoite	Toteutuminen
Kaupungin käytössä olevat tilat ovat käyttötarkoitukseen sopivia ja toimintakuntoisia.	Osittain toteutunut.
Kiinteistöhoitopalveluiden säävutettavuus ja järjestelmällisyys pidetään hyvänä.	Toteutunut.
Asiakaslähtöistä palvelua kehitetään.	Ei ole toteutunut.

#### Yhdyskuntapalvelut:

Tavoitteet	Toteutuminen
Viihtyisät ja turvalliset liikenneväylät ja liikunta-alueet.	Toteutunut osittain.
Viihtyisä ympäristö ja viihtyisät yleiset alueet.	Toteutunut.

Kustannustehokas kunnossapito.	Ei ole toteutunut.
Asiakaslähtöistä palvelua kehitetään.	Ei ole toteutunut.

### Viranomaispalvelut:

Tavoite	Toteutuminen
Asiakkaiden tietoisuuden lisääminen esim. rakennusvalvonnan kotisivuja parantamalla ja päivittämällä.	Toteutunut.
Laadukkaat rakentamisen ohjaus- ja neuvontapalvelut uudis- ja korjausrakentamisessa, joustavat lupaprosessit ja asiakaspalvelu.	Toteutunut.
Sähköisen asiointi- ja lupapalvelun hankinta.	Toteutunut.
Asiakaslähtöisiä palveluja kehitetään	Ei ole toteutunut.

### **Tarkastuslautakunnan arvio:**

*Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että investointisuunnitelmia laaditaan pitkällä tähtäimellä. On tärkeää, että talousarvion tavoitteet ovat linjassa kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa ja pidempikestoisten projektien osalta on järkevää, että investointiohjelma laaditaan koko valtuustokaudelle.*

*Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että käytössä on sähköinen palvelu kiinteistöjen palvelupyyntöjen tekemiseksi. Lautakunta suosittelee panostamaan tiedottamiseen ja sähköisten palvelujen markkinointiin entistäkin enemmän, myös eri somekanavia hyödyntäen.*

*Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota liikenneväylien hoitoon yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Katujen kunnossapidossa on haasteita ja alempien tieverkkojen kunto on heikko. Käytännön toteutuksessa huomio kiinnittyy eri toimijoiden yhteistyön sujumuuteen ympäristön viihtyvyyden ja toimivuuden kehittämiseksi. Kaupungin tulisi olla vetovastuussa kehittämistyössä ja eri tahojen vastualueet tulisi olla selvillä. Uusien suunnitelmien laadinnassa huomioitava esteettömyys sekä ikääntyvien ja liikuntarajoitteisten tarpeet.*



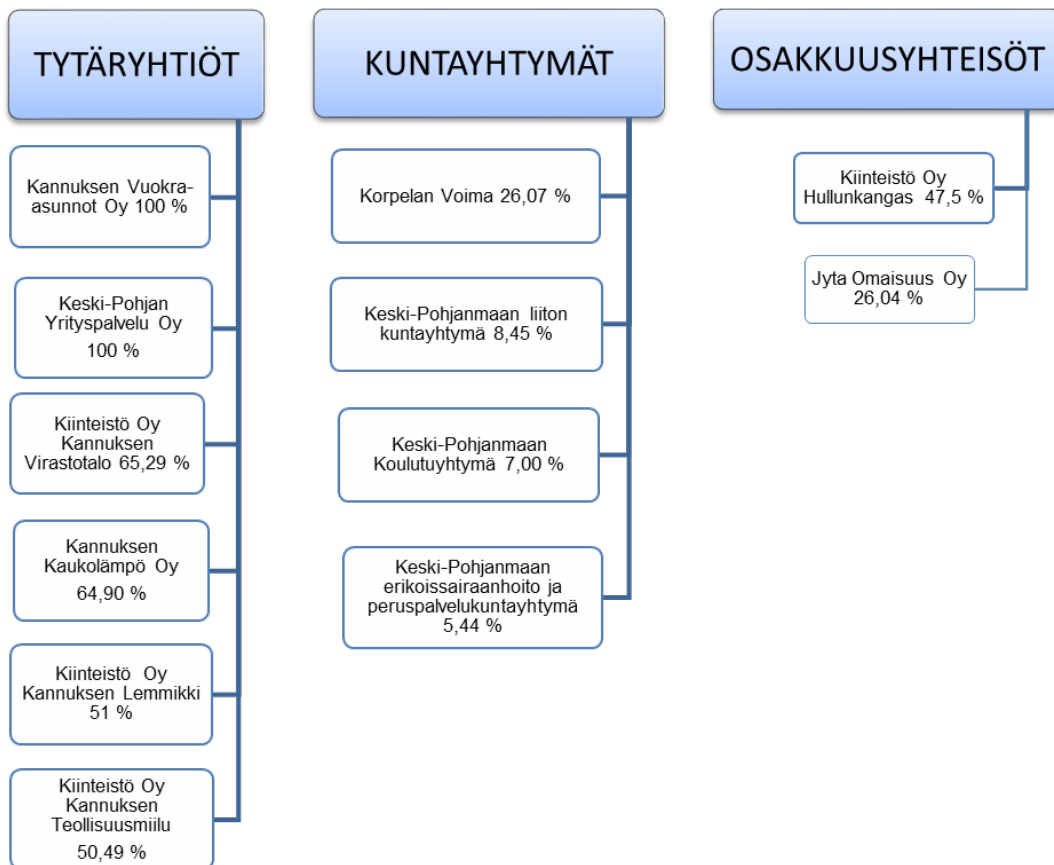
## 6. INVESTOINNIT

Investointimenoihin oli talousarviossa varattu 7.049.000 euroa. Toteutuma oli merkittävästi arvioitua alhaisempi, vain 1.768.641,32 euroa. Investointituloja arvioitiin kertyvän 115.000 euroa ja niitä toteutui 193.624,30 euroa.

Liikenneväyliin, puistoihin ja liikunta-alueisiin käytettiin 1.028.907,32 euroa, josta 650.726,28 euroa Roikolantien kevyen liikenteen väylään. Katujen ja teiden suunnitteluun ja saneeraukseen käytettiin 280.386,86 euroa. Rakennuksiin käytettiin yhteensä 187.902,62 euroa, suurin osa Myllärin piha-alueen kunnostukseen sekä terveyskeskuksen salaojaremonttiin. Kone- ja kalustohankintoihin käytettiin 247.158,58 euroa, jakautuen melko tasaisesti eri toimialojen kesken.

Osakkeita merkittiin 294.000 eurolla. Kiinteistö Oy Kitinkodin perustamissopimus allekirjoitettiin 7.9.2021. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 49 % ja Kitinkannus ry:n osuus 51 %. Kiinteistöosakeyhtiön tarkoituksena on rakentaa Kitinkannuksen yhteyteen Kitinkankaalle tehostettua palveluasumista tuottava kuntouttavan asuminen yksikkö, mihin Kotirannan tiloissa oleva toiminta siirtyy.

## 7. KUNTAKONSERNI



Kaupunkikonsernin tilinpäätös jäi 1,07 miljoonaa euroa alijäämäiseksi johtuen Korpelan Voiman kuntayhtymän merkittävästä 6,55 miljoonan euron alijäämästä. Omistusosuuden mukainen yhdisteltävän alijäämän määrä on 1,71 miljoonaa euroa. Muut konserniyhtiöt tekivät ylijäämäisen tai hyvin maltillisen alijäämäisen tuloksen. Konsernin tase on 13,2 miljoonaa euroa ja lainakanta edellisvuoden tasolla. Lainakanta asukasta kohden on 5.156 €, keskimääräistä matalammalla tasolla (2020).

### Kannuksen Vuokra-asunnot Oy

Tavoite	Toteutuminen
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %	Toteutunut, käyttöaste 97 %
Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kaikki kulut voidaan kattaa turorahoituksella.	Toteutunut.

### YritysKannus Oy

Tavoite	Toteutuminen
Kaupungin elinkeinopalveluiden tuottaminen erillisen palvelusopimuksen ja elinkeinopalveluiden talousarviossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	Ei ole toteutunut, alijäämä 6.357,56 €.

### Kannuksen Kaukolämpö Oy

Tavoite	Toteutuminen
Yhtiö tuottaa kaukolämpöä kilpailukykyiseen hintaan. Investoinnit mitoitetaan yhtiön kantokykyyn.	Toteutunut.

### Tarkastuslautakunnan arvio:

*Tarkastuslautakunta on tyytyväinen ympäristöasioiden huomioimiseen yhtiön toiminnassa. Uudistukset vähentävät Kannuksen kaupungin päästöjä ja lisäävät energiatehokkuutta.*

### Kiinteistö Oy Kannuksen Virastotalo

Tavoite	Toteutuminen
Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöaste on 100 %.	Ei ole toteutunut, käyttöaste 80 %.
Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toimintakulut ja investoinnit voidaan kattaa hoitovastikkeella.	Toteutunut.
Kiinteistö pidetään terveellisenä, turvallisena ja viihtyisänä.	Toteutunut.

### Kiinteistö Oy Kannuksen Teollisuusmiilu

Tavoite	Toteutuminen
Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöaste on 100 %.	Toteutunut, käyttöaste 100 %.
Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toimintakulut ja investoinnit voidaan kattaa hoitovastikkeella.	Ei ole toteutunut, alijäämä 3.320,03 €.
Kiinteistö pidetään terveellisenä, turvallisena ja viihtyisänä.	Toteutunut.

### Kiinteistö Oy Kannuksen Lemmikki

Tavoite	Toteutuminen
Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että yhtiön hallinto- ja rahoituskulut saadaan katettua K-P:n koulutusyhtymältä perittävällä vuokralla.	Toteutunut.

#### **Tarkastuslautakunnan arvio:**

*Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota esteettömyyden toteutumiseen kiinteistössä, tehdyistä parannuksista huolimatta.*

## 8. HENKILÖSTÖ

Kannuksen kaupungin henkilöstöraporttiin on koottu henkilöstöön liittyviä tietoja vuodelta 2021. Kertomus on monipuolinen ja sen perusteella saa hyvän käsityksen muun muassa henkilöstön määrästä, rakenteesta, ikärakenteesta, eläköitymisestä, koulutustasosta, johtamisesta, työhyvinvoinnista ja henkilöstökustannuksista.

Henkilöstön määrä 2021 oli 266 ja nousi 9 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna (2020 = 257, 2019 = 273, 2018 = 285, 2017 = 292). Koko henkilöstömäärästä vakinaisessa virka- tai työsuhteessa oli 170 henkilöä ja määräaikaisessa 94 henkilöä, työllistettyjä 2 henkilöä. Määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevistä henkilöistä 30/94 (2020: 34/83) oli sivutoimisia kansalaisopiston tuntiopettajia. Muita määräaikaisia oli siten 64 kappaletta, eli n. 23,3 % kaikista työntekijöistä. Vuonna 2020 kunta-alan keskimääräinen määräaikaisen henkilöstön osuus on 21,9 %. Määräaikaisuuden pääasiallisin peruste on ollut virka-/työvapaan sijaisuus ja muut syyt.

Henkilöstön sairauspoissaoloja oli vuonna 2021 keskimäärin 11,7 kalenteripäivää henkilöä kohti (2020 = 9,5 päivää, 2019 = 5,9 päivää, 2018 = 7,9 päivää ja 2017 = 7,4 päivää). Sairauspoissaolojen määrä kasvoi merkittävästi edellisvuodesta. Työtapaturmien määrä kasvoi jonkin verran. Korvattujen vahinkojen lukumäärä oli kuluella kaudella 9, edellisvuonna 4 ja vuonna 2019 määrä oli 18.

Ikärakenne on kunta-alalle tyypillinen. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2021 lopussa 47,8 vuotta (2020 = 46,5 vuotta, 2019 = 47,5 vuotta, 2018 = 47,4 vuotta). Suurin osa henkilöstöstä sijoittuu ikävuosien 50–59 välille, toiseksi eniten ikävuosien 40–49 välille. Vuonna 2020 kunta-alalla työskentelevien keski-ikä oli 45,6 vuotta. Vuoden 2021 aikana alkaneita palvelussuhteita oli 14 ja päättyneitä 15, kokoaikaeläkkeelle siirtyi 8 henkilöä. Luvuissa on havaittavissa kasvua edellisiin vuosiin verrattuna.

Vuoden 2019 perustyöpaikkaselvityksessä on noussut esiin viitteitä epäasiallisesta käytöksestä. Myös työterveyshuollon terveystarkastuksissa on ilmennyt työilmapiiriin liittyviä ongelmia. Tämän vuoksi on loppuvuodesta 2020 teetetty suunnattu työpaikkaselvitys, jolla kartoitetaan työtehtäviin liittyviä psyykkisiä kuormitustekijöitä sekä työpaikan vuorovaikutukseen liittyviä kuormitustekijöitä. Selvitys toteutettiin sähköisenä kyselynä ja haastatteluin ja suunnattiin kaikille kaupunginviiraston työntekijöille. Vastausprosentti oli erinomainen 93 %.

Kyselyn perusteella kehitettäviä asioita oli mm. kohtuuton työmäärä ja -tahti, keskeytykset ja esteet työssä, riittämätön tiedonkulku, asioiden ja toiminnan johtamisen epäjohtonmukaisuus sekä epäasiallinen kohtelu ja ongelmat yhteistyössä luottamushenkilöiden kanssa.

Merkittävimmiten kehityskohteiksi nousi kyselyn perusteella työpaikalla pitkään jatkunut epäasiallinen käytös ja epäoikeudenmukainen kohtelu sekä virkamiesjohtajan ja poliittisen johtajan tehtävänkuvien epäselvyys. Näistä johtuva psykososiaalinen

kuormitus arvioidaan selvityksen mukaan merkittäväksi terveysriskiksi. Työpaikkaselvityksen tuloksia on sovellettu kaupungin työhyvinvoinnin kehittämisessä sekä henkilöstöpoliittisen ohjelman laadinnassa.

**Tarkastuslautakunnan arvio:**

*Määräaikaisten sopimusten määrä on tarkastuslautakunnan arvion mukaan korkeampi kuin kunta-alalla keskimäärin vuoden 2020 vertailun mukaan. Vakinaisten määrä vähentyi kahdella, kun taas määräaikaisten sopimusten määrä on kasvanut edellisvuodesta 11. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita määräaikaisten sopimusten määrän kasvuun.*

*Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota Kannuksen kaupungin henkilöstöpolitiikkaan ja sen painoarvo huomioidaan kaupunkistrategian toteutuksessa. Henkilöstöpoliittisen ohjelman valmistelutyön osalta tarkastuslautakunta painottaa henkilöstön osallistamista ja henkilöstöstrategian jalkauttamista organisaation kaikille tasoille.*

*Henkilöstöetuuksissa e-passin käyttöönotto on onnistunut hyvin. Etua on käytetty aktiivisesti paikallisiin palveluihin.*

*Työterveyshuollon toimintasuunnitelmalla palvelutarjontaan on lisätty fysioterapeutin vastaanotto sekä avokuntoutuskurssit työntekijöille ja esimiehille tukemaan ja parantamaan työ- ja toimintakykyä. Tarkastuslautakunta on huolissaan nuorten ikäluokkien sairauspoissaolojen määrän kasvusta.*

## 9. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIHAVAINNOILLE TEHDYT TOIMENPITEET

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä arviointikertomuksen jälkiseurantaa. Keskeistä arviointityön merkityksen kannalta on se, miten arviointikertomusta ja sen sisältöä käsitellään valtuustossa ja miten arviointia hyödynnetään kaupungin toiminnassa.

Arviointikertomus on käsitelty tarkastuslautakunnan toivomalla tavalla.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 Kannuksen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esille tulleista asioista vastaukset tulosalueilta niin, että ne voidaan käsitellä kaupunginhallituksessa 1.10.2022 mennessä.

Kaupunginhallituksen odotetaan ottavan kantaa kattavasti koko arviointikertomuksen sisältöön tulosalueiden kannanottojen lisäksi. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, joka tarpeen mukaan voi vielä pyytää tarkennusta kannanottoihin.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin johtoa ja koko henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä vuonna 2021.

Kannus 30.5.2022

Raimo Märsylä  
puheenjohtaja

Sanna-Kaisa Göös  
varapuheenjohtaja

Irmeli Annanolli  
jäsen

Esa Erkkilä  
jäsen

Kari Haavisto  
jäsen